

На основу Правилника о спречавању, раном откривању и сузбијању болничких инфекција (Сл.Гл. бр.77/2015) донетог у складу са Законом о заштити становништва од заразних болести (Сл.Гл. бр.15/2016), Комисија за заштиту од болничких инфекција Дома здравља Горњи Милановац доноси:

ПРАВИЛНИК О СПРЕЧАВАЊУ, РАНОМ ОТКРИВАЊУ И СУЗБИЈАЊУ БОЛНИЧКИХ ИНФЕКЦИЈА ДОМА ЗДРАВЉА ГОРЊИ МИЛАНОВАЦ

Члан 1.

- (1) Овим правилником прописују се мере спречавања појаве, раног откривања и сузбијања болничких инфекција, као и начин образовања и рада комисије за заштиту од болничких инфекција.
- (2) Здравствене установе, приватна пракса, социјалне установе у којима се обавља и здравствена делатност и друга правна лица која могу обављати здравствену делатност за своје запослене, дужни су да спроводе стручне, организационе и друге прописане мере у циљу спречавања појаве, раног откривања и сузбијања болничких инфекција.

Члан 2.

- (1) Болничка инфекција, односно инфекција повезана са здравственом заштитом је инфекција настала код пацијената и особља у здравственој установи или у другом облику делатности из члана 1. став 2. овог правилника, као резултат непожељне реакције организма на присуство инфективног агенса и/или његових токсина, а која није била присутна нити је пацијент био у инкубацији приликом пријема.
- (2) Инфекција се сматра болничком ако је настала у здравственој установи, односно у другом облику делатности из члана 1. став 2. овог правилника у следећим случајевима:
- 1) ако је постала евидентна 48 часова после пријема пацијента у болницу или касније;
  - 2) ако се утврди да је повезана са хируршком интервенцијом, а испољи се у току 30 дана после хируршке интервенције у случају да имплантат није уграђен, или у току једне године ако је уграђен;
  - 3) ако се испољи после отпуста пацијента, а епидемиолошки подаци показују да је настала у здравственој установи или другом облику делатности из члана 1. став 2. овог правилника;
  - 4) ако је настала код новорођенчади као резултат пролаза кроз порођајни канал мајке;
  - 5) код лица запослених у установама из члана 1. став 2. овог правилника.

ЕПИДЕМИОЛОШКИ НАДЗОР НАД БОЛНИЧКИМ ИНФЕКЦИЈАМА

Члан 3.

(1) Епидемиолошки надзор над болничким инфекцијама (у даљем тексту: епидемиолошки надзор) подразумева систематско прикупљање, анализу и тумачење података о болничким инфекцијама као и повратну информацију о резултатима надзора здравственом особљу одељења на коме је надзор вршен, комисији за заштиту од болничких инфекција и надлежним институцијама.

(2) Епидемиолошки надзор омогућава идентификацију болесника који имају неку инфекцију и/или колонизацију, као и сагледавање фактора ризика који су допринели њеном настанку.

(3) У епидемиолошком надзору користе се дефиниције болничких инфекција које објављује Институт за јавно здравље Србије "ДрМилан Јовановић Батут" (у даљем тексту: Институт за јавно здравље Србије).

Члан 4.

(1) Епидемиолошки надзор из члана 3. став 1. овог правилника обављају здравствени радници надлежни за спровођење надзора.

(2) Епидемиолошки надзор над пацијентима са повећаним ризиком за настанак болничких инфекција спроводи се континуирано, праћењем инциденције.

(3) Пацијенти који су у повећаном ризику за оболевање од болничких инфекција су:

- 1) оперисани пацијенти,
- 2) имунодефицијентни пацијенти,
- 3) недоношчад,
- 4) новорођенчад,
- 5) одојчад,
- 6) пацијенти старије животне доби (>65 година),
- 7) пацијенти са опекотинама,
- 8) пацијенти у јединицама интензивне неге и терапије,
- 9) пацијенти на хемодијализи,
- 10) пацијенти оболели од инфективних болести као и
- 11) особе са инвалидитетом и психичким болестима.

(4) На одељењима на којима се не врши надзор праћењем инциденције, спроводи се надзор кроз студије преваленције.

(5) Епидемиолошки надзор из става 4. овог члана спроводи се у установама из члана 1. став 2. овог правилника на територији Републике Србије периодично на пет година, у складу са планом који припрема Институт за јавно здравље Србије, у сарадњи са Републичком стручном комисијом за надзор над болничким инфекцијама.

Организација епидемиолошког надзора

Члан 5.

(1) Здравствена установа и други облик делатности из члана 1. став 2. овог правилника доноси Програм за превенцију и сузбијање болничких инфекција (у даљем тексту:

Програм) и годишњи План за превенцију и сузбијање болничких инфекција (у даљем тексту: План).

(2) Програмом се утврђују дугорочни циљеви, активности и метод рада, начин организовања, спровођења и контроле, учесници у спровођењу програма и њихови задаци.

(3) Планом се утврђују активности у току једне календарске године за заштиту од појаве болничких инфекција.

Члан 6.

(1) У здравственим установама и социјалним установама у којима се обавља и здравствена делатност, предлог Програма и Плана сачињава Комисија за заштиту од болничких инфекција (у даљем тексту: Комисија), а доноси га директор здравствене установе и социјалне установе у којима се обавља и здравствена делатност.

(2) У приватној пракси Програм и План доноси лице одговорно за надзор над болничким инфекцијама, у сарадњи са специјалистом епидемиологије надлежног завода/института за јавно здравље.

(3) Програм из ст. 1. и 3. овог члана ревидира се једном у три године.

(4) План из ст. 1. и 3. овог члана за наредну годину, доноси се најкасније до 31. децембра текуће године и доставља се надлежном институту/заводу за јавно здравље.

Комисија за заштиту од болничких инфекција

Члан 7.

(1) Здравствена установа и социјална установа у којој се обавља и здравствена делатност, дужна је да формира Комисију и да има здравствене раднике надлежне за надзор над болничким инфекцијама.

(2) Чланове Комисије и здравствене раднике надлежне за надзор именује одговорно лице установе.

Члан 8

Комисију чине председник комисије, заменик председника и чланови.

Члан 9

(1) На примарном нивоу здравствене заштите и у социјалној установи у којој се обавља и здравствена делатност, председник Комисије је директор установе који именује заменика Комисије.

(2) Чланови Комисије су:

- 1) начелници служби,
- 2) специјалиста епидемиологије у установи из става 1. овог члана,
- 3) специјалиста епидемиологије надлежног института/завода за јавно здравље,
- 4) главна сестра установе,
- 5) главне сестре служби,
- 6) струковна медицинска сестра/струковни санитарно-еколошки инжењер.

Члан 10

Уколико здравствена и социјална установа из чл. 9. и 10. овог правилника нема запослене здравствене раднике поменутих специјалности, одговорно лице може ангажовати здравственог радника запосленог у другој здравственој установи за члана Комисије.

Члан 11

Здравствена установа и социјална установа у којој се обавља и здравствена делатност, у року од седам дана од формирања Комисије, обавештавају надлежни завод/институт за јавно здравље и Институт за јавно здравље Србије о саставу Комисије.

Члан 12

(1) Комисија ради на основу Пословника о раду и обавља следеће послове:

1) доноси и периодично ревидира Програм и стручно методолошка упутства за мере превенције и сузбијања болничких инфекција;

2) доставља упутства у писаној и/или електронској форми свим организационим јединицама;

3) доноси годишњи План рада Комисије којим:

(1) одређује стручне приоритете у сузбијању болничких инфекција према епидемиолошкој ситуацији, као и поступке у оквиру мера за превенцију и сузбијање болничких инфекција у складу са препорукама и упутствима Републичке стручне комисије за надзор над болничким инфекцијама;

(2) одређује метод у праћењу болничких инфекција према препоруци специјалисте епидемиологије здравствене установе и/или специјалисте епидемиологије надлежног института/завода за јавно здравље;

(3) прати примену препорука и мера за превенцију и сузбијање болничких инфекција;

4) анализира кретање болничких инфекција и утврђује приоритете у епидемиолошком надзору;

5) сарађује са надлежним институтима/заводима за јавно здравље;

6) разматра периодичне извештаје које припрема организациона јединица за болничке инфекције у здравственим установама на секундарном и терцијарном нивоу здравствене заштите, односно струковна медицинска сестра/струковни санитарно-еколошки техничар у сарадњи са специјалистом епидемиологије надлежног института/завода за јавно здравље у здравственим установама на примарном нивоу здравствене заштите;

7) подноси периодичне извештаје одговорном лицу – директору установе и надлежном институту/заводу за јавно здравље.

(2) Рад Комисије одвија се на састанцима који се организују најмање четири пута током године, а по потреби и чешће у зависности од епидемиолошке ситуације у погледу болничких инфекција.

(3) Чланови Комисије за свој рад одговорни су директору здравствене, односно социјалне установе у којој се обавља здравствена делатност.

(4) Директор установе одговоран је за спровођење мера превенције и сузбијања болничких инфекција.

Члан 13

(1) Здравствена установа и социјална установа у којој се обавља и здравствена делатност у обавези су да имају организациону јединицу за болничке инфекције (служба, одељење, група, тим и сл.).

Члан 14

Задаци специјалисте епидемиологије здравствене установе у оквиру организационе јединице за болничке инфекције су:

- 1) праћење епидемиолошке ситуације у погледу болничких инфекција, постављање дијагнозе болничких инфекција у складу са дефиницијама из члана 3. став 3. овог правилника;
- 2) приказивање епидемиолошке ситуације на основу прикупљених података и дневно извештавање стручног колегијума стационарне установе;
- 3) учествовање у припреми препорука за превенцију и сузбијање болничких инфекција;
- 4) праћење примене препорука, поступака и мера за превенцију и сузбијање болничких инфекција, као и вршење процене примењених мера;
- 5) праћење болничких инфекција према утврђеним приоритетима и изолатима бактерија од епидемиолошког значаја;
- 6) пружање стручне помоћи докторима медицине у свакодневном раду;
- 7) пријављивање сумње на епидемију болничких инфекција специјалисти епидемиологије надлежног института/завода за јавно здравље;
- 8) сарадња са специјалистом епидемиологије надлежног института/завода за јавно здравље при истраживању епидемије и утврђивању препорука и мера за сузбијање епидемије;
- 9) давање препорука задуженим лицима при планирању грађевинских радова у установи са аспекта превенције и сузбијања болничких инфекција;
- 10) организовање континуиране едукације за запослена лица у здравственој установи;
- 11) безбедно чување података;
- 12) припремање периодичних извештаја који се, након усвајања од стране Комисије, достављају надлежном институту/заводу за јавно здравље.

МЕРЕ ЗА ПРЕВЕНЦИЈУ И СУЗБИЈАЊЕ БОЛНИЧКИХ ИНФЕКЦИЈА

Члан 15

Превенција и сузбијање болничких инфекција представља скуп активности у области безбедности пацијената током пружања здравствене заштите као и безбедности запослених лица. У спровођењу тих активности одговорни су сви запослени у здравственој установи и другом облику делатности из члана 1. став 2. овог правилника.

Члан 16

Мере за превенцију и сузбијање болничких инфекција су:

- 1) преглед, тријажа и санитарна обрада болесника при пријему на болничко лечење и према клиничким индикацијама, микробиолошка и епидемиолошка обрада болесника;
- 2) спровођење санитарно-хигијенских поступака при раду, прописано понашање запослених, болесника и посетилаца унутар здравствене установе и другог облика делатности из члана 1. став 2. овог правилника;
- 3) чишћење, прање и проветравање радних просторија и припадајуће опреме;
- 4) хигијена руку;
- 5) дезинфекција инструмената, медицинског прибора и околине;
- 6) стерилизација опреме и прибора за медицинске поступке;
- 7) асептични поступци при раду;
- 8) прикупљање, разврставање, прање, стерилизација и транспорт рубља;
- 9) обезбеђивање здравствене безбедности намирница, укључујући воду за пиће, као и обезбеђивање санитарно-техничких и хигијенских услова приликом припреме, чувања и поделе хране;
- 10) обезбеђивање здравствене исправности и квалитета воде за потребе хемодијализе;
- 11) обезбеђивање квалитета ваздуха;
- 12) дезинсекција и дератизација;
- 13) безбедно управљање медицинским отпадом;
- 14) рано откривање, изолација и лечење оболелих од болничких инфекција;
- 15) прикупљање података, евидентирање болничких инфекција, пријављивање болничких инфекција, анализа и извештавање о болничким инфекцијама;
- 16) праћење и сузбијање резистенције појединих врста микроорганизама на антимикробне лекове, праћење потрошње антибиотика и формирање листе резервних антибиотика;
- 17) спровођење превентивних и специфичних мера код пацијената и здравствених радника, здравствених сарадника и других запослених лица (имунизација, хемопрофилакса, серопрофилакса);
- 18) праћење, пријављивање и збрињавање здравствених радника, здравствених сарадника и других запослених лица приликом озледа оштрим предметима у здравственој установи и другом облику делатности из члана 1. став 2. овог правилника и контаминације коже и слузокожа биолошким материјалом, посебно оних лица која су професионално изложена потенцијално инфективном материјалу;
- 19) обезбеђивање санитарно-хигијенске и техничке исправности објекта, опреме и инсталација према медицинским потребама;
- 20) едукација запослених лица о превенцији и сузбијању болничких инфекција;
- 21) детаљна и континуирана едукација чланова организационе јединице за болничке инфекције и струковне медицинске сестре/струковног санитарно-еколошког техничара за болничке инфекције.

Члан 17

Процедуре спровођења мера из члана 23. овог правилника саставни су део Програма из члана 5. став 1. овог правилника.